



ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ
“АМАЛИПЕ”, ВЕЛИКО ТЪРНОВО
Велико Търново 5000, п.к. 113, Тел: 062/600 224; 0884/912-507;
e-mail: office@amalipe.com; edu@amalipe.com; www.amalipe.com

Възможности за проекти за образователна интеграция в училища и детски градини

ОТВОРЕНИТЕ КОНКУРСИ ЗА ПРОЕКТИ: На 23 септември Управляващият орган на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж” публикува поканите по две операции, имащи за цел да подпомогнат по-доброто образование на децата и учениците от етническите малцинства: „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и търсещи или получили международна закрила“ и „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“.

По двете покани могат да кандидатстват консорциуми, съставени от три групи бенефициенти: училища / детски градини; общини; неправителствени организации. ***Всеки от тях може да е водещ бенефициент, като се изисква задължително партньорство с останалите две групи.***

Крайният срок за кандидатстване е 30 ноември 2015 г., като по „Образователна интеграция на учениците...” е предвидени втори краен срок на 29 април 2016 г.

ПРАКТИЧЕСКИ ИДЕИ ЗА ПРОЕКТИ: Дейностите по всяко проектно предложение ще зависят от местния контекст: специфичните проблеми, с които се сблъскват училищата / детските градини в усилията си да интегрират децата от ромската общност, състоянието на местната ромска общност и на мнозинството и т.н. Насоките за кандидатстване задават широк спектър от примерни дейности, описани на с. 16 – 17 от Насоките към „Образователна интеграция ...” и с. 15 – 16 от „Подкрепа за предучилищното възпитание ...”, като е ясно, че те са само примерни, не са изчерпателни и не са приложими към всички общини. ***Примерните дейности трябва да отразяват местния контекст и да са в съответствие с Общинския план за интеграция на ромите 2015-2020 г.***

В своя многогодишен опит от работата със стотици училища и десетки детски градини от цялата страна сме реализирали дейности, водещи до постигането на цели, които са подобни на заложените по операции „Образователна интеграция ...” и „Подкрепа за предучилищното възпитание ...”. Затова можем да препоръчаме следните типове дейности, които сме проверили в практиката:

- Препоръчваме в проектите по „Образователна интеграция...” да бъдат включени няколко основни училища: по възможност – всички в общината, особено тези, в които се

обучават ромски ученици и тези, които започват да приемат ромски ученици. Не е добре да са само „ромските” училища (дори те да не са сегрегирани, а селски): проектът трябва да даде шанс ромчета и българчета, както и техните родители, да участват в съвместни дейности, да се опознаят и така да се обогатят взаимно. Това ще е шанс и за двете групи училища, които има в почти всяка община - училища с повече ромски ученици и училища, които тепърва започват да приемат ромски ученици – да работят заедно и да обменят ценен опит.

Включването на няколко основни училища ще позволи обмен на опит и съвместни визити, които са изключително ценени от училищата. Препоръчваме на общините да използват опита на училищата от мрежата на Амалипе и тези училища да обменят своя опит с училища, които не са участвали в мрежата! Ще бъде полезно и ще се постигнат високи резултати!;

- Препоръчваме да бъдат включени основни училища и поне едно (или повече) средно училище: дейностите за преход от основно към средно образование са много важни и се подкрепят от „Образователна интеграция...”. Обичайно средните училища не са реализирали много дейности за образователна интеграция: в рамките на проекта ще могат да научат успешни практики от партниращите основни училища;

- По операция „Подкрепа за предучилищното образование...” препоръчваме включването на повече от една детска градина във всеки проект с аргументи, аналогични на посочените по-горе;

- Препоръчваме във всяко участващо училище / детска градина да бъдат заложили дейности като:

1. Дейности за превенция на отпадането от училище / детска градина:

1.1. Изработване и изпълнение на училищна програма за намаляване и превенция на отпадането

1.2. Индивидуална работа със застрашени от отпадане: изработване на индивидуално портфолио на застрашените от отпадане, допълнителни занимания със застрашените от отпадане (следва да се посочи, че дейността няма да обхваща учениците, включени в аналогичната дейност 2 по „Твоят час”) и др.

1.3. Въвеждане на практиката „ученици - наставници” на застрашените от отпадане;

1.4. Психологическа подкрепа за застрашените от отпадане: по проекта може да бъде назначен училищен психолог, който да работи със застрашените от отпадане във всички училища или да се предвиди хонорар за такъв. Необходимостта от училищен психолог в по-малките училища и в детските градини е особено остра и проектът е добра възможност за покриването на тази нужда;

По същество всички други дейности, които препоръчваме, водят до превенция на отпадането

2. Дейности за съхраняване и развитие на културната идентичност и за въвеждане на интеркултурно образование: тези дейности са изключително важни, тъй като от една страна помагат на ромските деца и родители да почувстват училището като сигурно място, което е най-добрата превенция на отпадането, а от друга страна – водят до формирането на толерантност у всички деца и родители. Препоръчваме следните дейности:

2.1. Въвеждане на СИП „Фолклор на етносите – Ромски фолклор”: с участието на ученици от всички етноси в училището. Към тази дейност могат да бъдат заложени разходи за хонорари на учителите, закупуване на литература и учебни пособия, изработване на носии (може да се заложи закупуване на плат и други материали и носиите да се изработят) и т.н.;

2.2. Въвеждане на интеркултурни знания в часовете от ЗП: могат да се предвидят разходи за открити уроци и др.;

2.3. Въвеждане на интеркултурни елементи в заниманията по интереси и извънкласните дейности: трябва много ясно да се обясни, че тези дейности няма да дублират дейностите по „Твоят час” (така ще се нарича новия проект УСПЕХ);

2.4. Организиране на цикъл от тържества по повод календарни и други празници като: Васильовден, Гергьовден, Великден, Рамазан Байрам и Курбан Байрам, Международния ден на ромите 8 април, Денят на толерантността 16 ноември и т.н.: добре е в тях да участват както ученици, така и родители. Някои могат да са на общинско ниво и да оформят Общински календар на етносите;

2.5. Участие в Детския ромски фестивал „Отворено сърце” във В. Търново: фестивалът се утвърди като детска сцена на толерантността. Провежда се в началото на м. юни и събира близо 2 хиляди ученика. По проекта могат да се зложат разходите за транспорт, нощувки, храна на участниците, материали и т.н.

3. Дейности за създаване на благоприятна образователна среда:

3.1. Обменни визити между включените в проекта училища: за споделяне на успешен опит и практики. Евристичната стойност на тези визити е огромна, а финансовата им себестойност е ниска;

3.2. Организиране на „зелено училище” и занимания през ваканциите за ученици и родители: добре е тези инициативи да събират заедно ученици и родители от всички училища, включени в проекта и от всички етноси;

3.3. Развитие на дейността на Ученическия парламент по превенция на отпадането и подкрепа за образователната интеграция: може да предвидите и формирането на общински ученически парламент, в чиято програма да залегнат този тип дейности.

Практиката ни от дейността на 170 Ученически парламента недвусмислено сочи, че тези структури на ученическо самоуправление могат да бъдат особено ефективни при превенцията на отпадането и създаването на благоприятна училищна среда

4. Дейности за работа с родителите / овластяване на родителите: Едва ли има съмнение, че ангажираността на родителите е ключов фактор както за превенцията на отпадането от училище / детската градина, така и за превръщането на самото училище / детска градина в център на местната общност. Ангажирането и овластяването на родителите е „мисия възможна”, за което препоръчваме следните поддейности:

4.1. Създаване на база-данни за семействата на учениците в обхванатите училища (ако броят на семействата е голям, под-дейността може да се ограничи до семействата на застрашените от отпадане): на базата на анкетиране „от врата на врата”. Тя следва да съдържа информация за образователния, социалния и икономическия статус на семействата, мобилност (склонност към пътувания в чужбина и други региони на страната) и други фактори, които са важни за успешната работа с учениците и техните семейства

4.2. Създаване и развитие на Родителски клуб във всяко от обхванатите училища: Родителският клуб е най-ефективната форма за ангажиране на родителите в над 80 % от родителските общности. Център Амалипе има разработена методология за организиране на дейността на Родителския клуб с конкретните стъпки, които са проверени в практиката;

4.3. Провеждане на родителски лектории / „Училище за родители” за повишаване на информираността на родителите и тяхното активизиране за подкрепа на образованието на техните деца: тази дейност може да се организира както от училището, така и от родителския клуб. В досегашната си дейност от работа с 150 Родителски клуба имаме разработени 6 модула за родителски лектории, които са провеждани в десетки училища;

4.4. Индивидуална работа с родители, които възпрепятстват децата си от редовна посещаемост на училище;

4.5. Провеждане на кампании сред родителите и местната общественост: кампании за повишаване на родителската отговорност и подкрепа за образованието, кампании за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и религия;

4.6. Развитие на форми на родителски мониторинг на качеството на образование във включените училища и други форми на родителско участие

В рамките на тези дейности може да се подкрепи дейността на Центровете за развитие на общността – напр. като се включат заплатите на общностните модератори. Това ще бъде най-добрата рамка за цялостна промяна в общността

5. Подкрепа на ученици от етническите малцинства за продължаване на образованието в гимназиалния етап и за успешно завършване на средно образование

5.1. Провеждане на кампании сред завършващите 8-ми клас и техните родители: включително могат да се заложат разходи те (и техните родители) да посетят средните училища и да се запознаят с учебния процес в тях. Това винаги води до сериозно увеличаване на броя на ученици от малцинствата, особено от селата, които се записват в средни училища;

5.2. Преодоляване на социалните пречки пред младежите от етническите малцинства, желаещи да продължат средно образование: закупуване на учебници, организиране на транспорт и др.

Според отговор на въпрос, публикуван на страницата на Управляващия орган, не са допустими разходи за общежитие и транспортни карти. В същото време е допустим разход за организиране на транспорт, особено с цел обучение в етнически смесени училища. Затова в рамките на проекта може да се заложат разходите за автобус, който да извозва ученици от селата в средните училища, които са етнически смесени.

Обърнете внимание, че по двете операции не се подкрепят обучения на учители: за това ще има специална операция, която ще бъде одобрена на есенното заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” . Така че такива разходи не могат да се залагат в настоящия проект.

Обърнете внимание също така, че не съществува възможност за един проект, който обхваща предучилищна и училищна възраст! Училища могат да участват в проекти по операция „Подкрепа за предучилищното образование...”, но само с подготовителните класове, а детски градини не могат да участват в операция „Образователна интеграция...”

ВЪЗМОЖНО ПАРТНЬОРСТВО И РОЛЯ НА ЦМЕДТ АМАЛИПЕ:

Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” е най-голямата ромска неправителствена организация в България с доказан успешен опит в областта на образованието. Понастоящем организацията работи с мрежа от над 170 училища и 150 родителски клуба в цялата страна за превенция на отпадането от училище, въвеждане на интеркултурно образование и повишаване на качеството на образование. Организацията разполага с квалифициран педагогически екип, включително 6 регионални педагогически координатори, които подпомагат училищата и детските градини, с които работим във всички региони на страната.

Център „Амалипе“ има готовност да се включи като партньор и да допринесе със своята експертиза за изпълнението на дейности, като описаните по-горе. Най-логично е организацията да поеме „4. Дейности за работа с родителите / овластяване на родителите“. Разбира се, с оглед на богатия опит, който имаме от работата си с десетки училища, Амалипе може да поеме и други дейности ако това е желанието на партньорите по всеки конкретен проект.

Приоритетно за нас е партньорството в проекти, които са инициирани или в които участват училища / детски градини, с които организацията вече работи, както и общини, в които има Центрове за развитие на общността.